

VALKÓ MÁRTON

1911. november 17. Debrecen – 1996. március 23. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Mikó László

FŐBB TISZTSÉGEI

A Lenin Kohászati Művek vezérigazgatója	1953. augusztus-1964. március
Az MDP KV póttagja	1954. május 30.-1956. október 31.
Az MSZMP KB póttagja	1957. június 29.-1962. november 24.
Az MSZMP KB tagja	1962. november 24.-1966. december 3.
Párizsi nagykövet	1964. július-1968. augusztus

PÁLYÁJA

Apja, Valkó Mihály alkalmi munkás volt, anyját Séri Zsuzsannának hívták. Szülővárosában négy polgári osztályt végzett, majd vasesztergályos tanuló lett a Bocskai Gépgyárban. 1929-ben segédlevelet szerzett, a fővárosba költözött, de csak kifutóként tudott elhelyezkedni. Megélhetési nehézségek miatt 1930-ban Franciaországba utazott, különböző helyeken szakmájában dolgozott. Tagja lett a Francia Kommunista Pártnak. 1936-ban hazatért, mert a május 1-jei tüntetésen való részvétele miatt tartózkodási engedélyét nem hosszabbították meg. Egy székesfehérvári gépüzemben, majd 1937-ben Csepelen, a Weiss Manfréd Acél- és Fémművek Idomszer Osztályán kapott munkát. Kapcsolatba került a Demény Pál vezette legnagyobb hazai, nem moszkovita kommunista mozgalommal, s 1944-ig részt vett annak tevékenységében. 1942-1943-ban a jászberényi I/2. zászlóaljnál harckocsizóként katonai szolgálatot teljesített.

1945-ben belépett a Magyar Kommunista Pártba. Ugyanabban az évben a WM Művek egyik vidéki olajütőjének vezetésével bízták meg. 1946. augusztusban visszatért a fővárosba, decemberben kinevezték az államosított nehézipari nagyvállalatok irányítására felállított Nehézipari Központ (NIK) racionalizálási osztályának helyettes vezetőjévé. 1947-ben megtették a NIK fennhatósága alá tartozó Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű ózdi részlegének vezetőjévé, amely a következő évben felvette az Ózdi Nemzeti Vállalat (1950-ben az Ózdi Kohászati Művek) nevet. A gyár vezérigazgatójaként 1949-ben Biró Ferencsel megosztva a Kossuth-díj arany fokozatával tüntették ki. 1950. februárban visszakért a fővárosba a Rákosi Mátyás Vas- és Fémművekre átkeresztelt Weiss Manfréd-gyár vezérigazgató-helyettesének. 1951. novemberben a metróépítésre életre

hívott Gyorsvasút Építő Vállalat élére állították. Közben – 1950–1951-ben a Gazdasági és Műszaki Akadémia (az úgynevezett Vörös Akadémia) levelező tagozatán tanult, üzemmérnöki és gazdasági mérnöki oklevelet szerzett. 1953-ban a Nagy Imre-kormány a metróépítkezést leállította, ekkor Miskolcra helyezték s 1964. márciusig a Lenin Kohászati Művek vezérigazgatója volt.

A Magyar Dolgozók Pártja III. kongresszusán (1954. május 24–30.) a szocialista nagyvállalat-vezetők egyik reprezentánsaként póttagként beválasztották a Központi Vezetőség soraiba. 1957. júniusban hasonló megfontolásokból – szintén póttagként – bekerült az MDP utódként megalakított Magyar Szocialista Munkáspárt póttagjai közé, 1962. november és 1966. decemberig pedig a testület rendes tagja volt.

1964. júliusban diplomáciai szolgálatra rendelték, s 1968. augusztusig Magyarországot párizsi nagykövetségként működött. 1968-tól a Budapesti Közlekedési Építő Vállalat (KÉV Metró) vezérigazgatójaként a metróépítés befejező munkálatait irányította. 1974-ben vonult nyugállományba.

FORRÁSOK

Az MDP KV Titkársága 1951. október 17-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 276. fond 54/165. őrzési egység. http://www.digitarchiv.hu/faces/frameContentGenerator.jsp?ADT_ID=40011&MT=1 (A letöltés ideje 2015. szeptember 11.)

Az MDP Politikai Bizottsága 1953. augusztus 5-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 276. fond 53/129. őrzési egység. http://www.digitarchiv.hu/faces/frameContentGenerator.jsp?ADT_ID=39436&MT=1 (A letöltés ideje 2015. szeptember 11.)

Az MSZMP KB Titkársága 1962. április 6-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 288. fond 7/130. őrzési egység.

Az MSZMP KB Titkársága 1973. december 10-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 288. fond 7/442. őrzési egység.

IRODALOM

Garadnai Zoltán: A De Gaulle-i keleti nyitás politika első lépései (1963. január 14.–1963. december 31.). *Külügyi Szemle*, 2007/1. 172–194.

Miskolci életrajzi lexikon. Szerk. Dobrossy István, Eszenyi Miklós, Zahuczky László. Pfliegler J. Ferenc Emlékére a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárért Alapítvány és Miskolc Megyei Jogú Város, Miskolc, 2008. 281–282.